

คุณธรรมต่อเพื่อนบ้าน

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ . ثُمَّ
 الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ . وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ
 وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ . وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ الَّذِي خَتَمَ اللَّهُ بِهِ النَّبِيِّينَ .
 وَأَنْزَلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنَ بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ . اَللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ
 عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ .
 أَمَّا بَعْدُ فَيَا عِبَادَ اللَّهِ . أَوْصِيكُمْ وَنَفْسِي أَوْلًا بِتَقْوَى اللَّهِ تَعَالَى وَطَاعَتِهِ
 . فَقَدْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ : قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ
 مُبِينٌ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مِنَ اتِّبَاعِ رِضْوَانِهِ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى
 النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

ท่านพี่น้องร่วมศรัทธาที่รัก

อิสลามเป็นศาสนาที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกับสังคมเพื่อนบ้าน โดยมีคุณธรรม
 ต่อกันและกัน ห้ามสร้างความเดือดร้อนแก่เพื่อนบ้าน (جِيرَانٌ) ซึ่งคำว่า (جِيرَانٌ) หรือ
 เพื่อนบ้านตามหลักการอิสลามมีอยู่สามประเภทด้วยกัน

ประเภทที่ 1 เพื่อนบ้านที่เป็นมุสลิมและเป็นเครือญาติใกล้ชิด เขาต้องได้รับ
 สิทธิสามประการดังต่อไปนี้ คือสิทธิของการเป็นเพื่อนบ้าน สิทธิของความเป็นมุสลิม
 และสิทธิของความเป็นเครือญาติ

ประเภทที่ 2 เพื่อนบ้านที่เป็นมุสลิม เขาต้องได้รับสิทธิสองประการ คือสิทธิความเป็นมุสลิม และสิทธิของความเป็นเพื่อนบ้าน

ประเภทที่ 3 เพื่อนบ้านที่มิใช่มุสลิมเขาได้รับสิทธิหนึ่งประการ คือให้แสดงความมีคุณธรรมแก่เขาในฐานะความเป็นเพื่อนบ้าน

ได้มีรายงานที่บันทึกโดยท่านบุคอรีห์และมุสลิมจากออบูซุรอยเราะห์ว่า

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : وَاللَّهِ لَا يُؤْمِنُ وَاللَّهُ لَا يُؤْمِنُ

وَاللَّهُ لَا يُؤْمِنُ قِيلَ مَنْ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ : مَنْ لَا يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ : متفق عليه

ความว่า “แท้จริงนบีมูฮัมมัด (คือลฯ) กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ว่าไม่ถือว่าเขามีอิห์มานอย่างสมบูรณ์ ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ว่า ไม่ถือว่าเขาอิห์มานอย่างสมบูรณ์ ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ว่า ไม่ถือว่าเขาอิห์มานอย่างสมบูรณ์ จึงมีขอฮาบะห์ท่านหนึ่งถามว่า ใครกันไอ้ท่านร่อซูล์ซอลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม ท่านร่อซูล์ซอลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม จึงกล่าวตอบว่า คือเพื่อนบ้านของเขาไม่ได้รับความปลอดภัยจากความชั่วร้ายของเขา”

การยืนยันด้วยการสาบานของท่านร่อซูล์ซอลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม ถึงสามครั้ง ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของเพื่อนบ้านและถือว่าขาดคุณธรรมต่อผู้ที่สร้างความเดือดร้อนแก่บ้านใกล้เรือนเคียงและท่านนบีมูฮัมมัด (คือลฯ) ได้กล่าวเตือนให้ทราบว่าคุณที่สร้างความเดือดร้อนอันตรายต่อเพื่อนบ้านคือผู้ที่ไม่มีอิห์มาน ต่ออัลลอฮ์และวันอาคิเราะห์อย่างสมบูรณ์

ซึ่งมีรายงานจากออบูซุรอยเราะห์ว่า

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُؤْذِي جَارَهُ : رواه البخاري ومسلم

ความว่า “ผู้ที่อิห์มานต่ออัลลอฮ์ และวันอาคิเราะห์เขาจะต้องไม่สร้างความเจ็บเนื้อร้อนใจแก่เพื่อนบ้านของเขา”

คำสั่งเสียจากท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อลลา) มิได้แบ่งแยกในกรณีของการทำความดีที่มีคุณธรรมต่อเพื่อนบ้านว่าต้องเป็นมุสลิมหรือไม่ เพื่อนบ้านทุกคนมีสิทธิได้รับคุณงามความดีจากเพื่อนบ้านของเขาด้วยกันทั้งนั้น

ดังปรากฏจากท่านอับดุลลอฮ์ บุตรของท่านอุมร์ ท่านมีเพื่อนบ้านเป็นชาวยิวเมื่อคราใดที่ท่านได้เชือดแกะ ท่านจะกล่าวว่า

ท่านทั้งหลายโปรดแบ่งแกะส่วนหนึ่งแก่เพื่อนบ้านของเราที่เป็นชาวยิวด้วย

ได้มีรายงานที่ถูกบันทึกจากท่านบัยฮะกีญ จากรายงานของอะบูสุร็อยเราะห์ว่า มีชายผู้หนึ่งมาพบท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อลลา) และกล่าวว่า โอ้ท่านร่อซูลุลลอฮ์ โปรดชี้ให้แก่นฉันในงานชิ้นหนึ่งที่ฉันทำไปแล้วจะได้เข้าสวรรค์ของอัลลอฮ์ และท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อลลา) ได้กล่าวแก่ชายผู้นี้ว่า (كُنْ مُحْسِنًا) จงเป็นผู้มีคุณธรรม ชายผู้นี้ก็ถามอีกว่า โอ้ท่านร่อซูลุลลอฮ์ ฉันจะทราบได้อย่างไรว่าฉันเป็นคน (مُحْسِنٌ) มีคุณธรรม ท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อลลา) ตอบชายผู้นี้ว่า ท่านจงถามเพื่อนบ้านของท่าน ถ้าแม้เขาทั้งหลายกล่าวว่าท่านเป็นคนดีมีคุณธรรมท่านก็เป็นผู้นั้น และถ้าแม้ว่าเขาทั้งหลายกล่าวว่าท่านเป็นคนไม่ดีท่านก็เป็นผู้นั้น

ท่านพี่น้องที่รัก

ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความสุขขึ้นได้ในหมู่บ้าน คือ การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ประดุจดั่งน้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า นั้นหมายความว่า เป็นมนุษย์ต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัย ช่วยเหลือกันเท่าที่มีความสามารถ ไม่สร้างความเดือดร้อนในการรับจนกลายเป็นคนเห็นแก่ตัว ได้ศึบเอาศอกจนเพื่อนบ้านเปื้อนระอาหรือไม่เคยให้อภัยแก่เพื่อนบ้านเลยในสิ่งที่อาจกระทบกระทั่งโดยไม่ได้ตั้งใจ

ท่านพี่น้องทราบไหมว่า ส่วนหนึ่งของความเป็นผู้มีคุณธรรม (مُحْسِنٌ) คือ ผู้นั้นมีความอดทนอดกลั้นบ้าง ในความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นจากเพื่อนบ้านเขาไม่ว่าจะเป็นเรื่องรื้อรอนสิทธิ์หรืออื่นใดก็ตาม และถึงแม้ว่าเพื่อนบ้านนั้นไม่ใช่มุสลิม

ซึ่งมีรายงานเล่าจากท่านชะฮัล บุตรอับดุลเลาะห์ อัศตุสตุรีย ร่อฮิมะฮ์อัลลอฮ์ ว่า แท้จริงเขามีเพื่อนบ้านที่เป็นกาฟิรซิมมีะยูซี ได้ทำทอระบายน้ำโสโครกไหลท่วม ล้นเข้าบ้านของชะฮัล และชะฮัลได้นำถังมารองน้ำโสโครกทุกวันพร้อมกับท่านได้แอบ เอาไปทิ้งในยามดึก เพื่อมิให้ใครทราบ เวลาได้ผ่านไปเนิ่นนาน จนกระทั่งชะฮัล มีอาการป่วยใกล้กลับไปสู่ความเมตตาของอัลลอฮ์ เพื่อนบ้านซึ่งเป็นกาฟิรซิมมี ได้เข้าไป ในบ้านของชะฮัล และได้พบเห็นว่า น้ำจากทอระบายน้ำโสโครก หยดใส่ถังซึ่งอยู่ใน บ้านของชะฮัล

เขากล่าวว่า... นี่มันอะไรกัน

ชะฮัล ตอบว่า... มันหยดลงมาเป็นเวลาอันยาวนานแล้วจากทอระบายน้ำ สกปรกของบ้านท่าน ฉันทรงมันกลางวันและเททิ้งในยามดึก ถ้า मैंนท่านไม่มาเยี่ยม मैं ฉันทักจะไม่บอกท่านหรอก และฉันกลัวจะเกิดเรื่องแบบนี้แก่ผู้อื่น นอกจากฉันอีก ดังนั้นท่านจะทำอย่างไรต่อไป

ชายเพื่อนบ้านที่เป็นกาฟิรซิมมี จึงกล่าวว่า.. โอ้ผู้ที่ฉันนับถือ ท่านปฏิบัติ อย่างนี้กับฉันมาเป็นเวลาอันยาวนาน แต่ฉันยังคงสภาพเป็นกาฟิรออยู่ ได้โปรดยื่นมือ ของท่านมาเถิด และฉันขอปฏิญาณว่า (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ) ไม่มีพระเจ้า อื่นใดที่ถูกกราบไหว้โดยเที่ยงแท้ นอกจากอัลลอฮ์ และนบีมุฮัมมัดเป็นศาสนทูต แห่งอัลลอฮ์

ต่อมาหลังจากนั้นอีกไม่นาน ชะฮัล ได้กลับไปสู่ความเมตตาของอัลลอฮ์ ขออัลลอฮ์ได้ทรงอิตายะฮ์พวกเรา ให้ได้เป็นผู้มีคุณธรรมต่อเพื่อนบ้านทั้งกิริยา วาจา และจิตใจ โปรดให้เราสวยงามในบั้นปลายของชีวิต แท้จริงอัลลอฮ์ทรงสงสาร และทรงเมตตายิ่ง

أَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ
وَالْمُسْلِمَاتِ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ